

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. Dubia reliqua expediuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

huic diuisioni proxima, & immediata sub se coheret. Genus ergo primum naturæ Angelicæ in tria genera subalterna naturarum pro tribus Hierarchiis immediate diuiditur, & harum quævis in angustiora alia tria genera naturarum, pro suis Choris tribus, quæ infima sunt, & in naturas específicas infimas graduum cuiusque supremi mediæ, & infimi immediate diuiduntur. Porro in ordine ad quos actus, & munera hæc generum diuiso in Angelis sit multum, à Soario, Ariaga, & aliis in casum laboratur, ut vidimus num. 4. Nos autem, num. 5. viam assignandis tutiorem, latioreque penas, modos agendi & exercendi actus, & ministeria Hierarchica aperuimus, qui clariora adhuc desideret eundem suum Angelum roget, & oret, ut ea sibi ostenderi dignetur.

CERTAMEN V.

Dubia reliqua expediuntur.

PRIMUM est, de tempore, & duritate Hierarchiarum à principio ad finem inclusuæ. Et initium quidem in primo creationis instanti fuisse, si naturæ Angelorum diuina, & inæquales, ex quibus dona gratiæ, & merita proportionato excelsu donantur ad electionem Angelorum, in gradus suos Hierarchicos requirantur, saltem inchoatue, & in actu primo, etsi non quoad exercitium actuum, & ministeriorum, cuiusque Hierarchie consequenter asserendum censent Ariaga cit. sect. 4. subsect. 2. n. 32. §. Hinc potest dici, Immo quoad exercitium etiam illuminandi alios Angelos tunc etiam cepisse probabiliter in ea sententia dici posse, si quidem, ut Lucifero, & ascelis inferioribus resisterent connaturali modo per superiores Deus illuminauit. Ceterum ego, qui in æqualitatem naturarum Angelicarum necessariam ad Angelorum in suos gradus Hierarchicos electionem reputavi, & habita maioris minorisque perfectionis intrinsecæ ipsarum ratione dona supernaturalia gratiæ (auxiliis exceptis) maiora, vel minora à Deo concessa, nihilominus nullam pro instanti creationis, neque partialem, & inchoatam electionem Angelorum ad gradus suos hierarchicos, neque in actu primo inde inferri censo; immo factam nego. Primo: quia, etsi ea omnia Angelis creatis omnibus, ac proportionem ad cuiusque naturam perfectionem, vel imperfectiorem, graduique Hierarchico, superiori, vel inferiori conformiorem data à Deo sint; attamen nulla facta est electio hierarchica Angelorum, maiorum, qui æque perfectæ naturæ, ac subinde æque ornati donis supernaturalibus creati sunt, atque boni Angelis ad quorum gradus omnes Hierarchicos accommodata distributione alij ad superiores, alij ad inferiores pertinerent, si non peccassent; ergo, neque in bonis, qui fuerunt, inchoata: & in actu primo electio Hierarchica facta in eo instanti fuit. Secundo: ea electio Angelorum in gradus Hierarchicos, & ad officia, & obsequia erga Deum ab Angelis tanquam à ministris perpetuæ suæ celestis aule, ac perpetuis familiaribus amicis, & amantissime perpetuo exhibenda fuit: ergo ultra naturam, & gratiæ dona reliqua expectandus fuit status fixæ, firmæque in perpetuum amicitie, & gratiæ Dei in Angelis etiam ad gradus, & ministeria Hierarchica in actu primo erga Deum ipsis designanda, ut cordate eligerentur, ac sine contingentia vlla frustrancæ electionis: ille autem status Patris & beatitudinis est, non autem viæ & contingentie absolute peccandi & amittendi amicitiam, & dona reliqua supernaturalia Dei, & eius status primum viæ instantis creationis cunctis Angelis fuit: ergo, in instanti creationis Angelorum Hierarchica electio, ad ministeria, in actu primo adhuc non fuit.

2. Simile argumentum fit ex alio ministerio illuminandi Angelos inferiores dirigendi, & custodiendi homines: ut omni contingentia deceptioni, & perditionis inferiores Angeli, viatoris designati tolleretur, & pater. Tunc enim, & inferiores Angelos deciperent, tanquam, ex Dei reuelatione, præscriptoque ipsos ex suo munere delegantes praua dogmata docerent, & sceleratissima quæque sua-

derent, fortisque ex sui gradus, & muneris inferioribus noti, prerogatiua, & auctoritate, quam Angelis inferioribus, quos prauis suggestionibus, sine ea prerogatiua, & auctoritate, secum in tartarus traxerunt, & solo alia, & suggestionibus, homines quotidie in infernum detrahant: quibus etsi Angelos eorum esse vltius succedant, Dices electionem inchoatam in actu primo pro illo primo instanti, & viæ his absurdus, & incommodus obnoxiam non esse. Sed explicam mihi quidam sit aut præter Angelis viatoribus hæc inchoata electio? aut cum absoluta electio statum patriæ expectare debeat, qua necessitate aut fructu, hæc inchoata electio in viā anticipetur? quod enim pars motui ex parte subiecti, & materie requisiti in Angelis ad ipsorum in Hierarchicos suos gradus electionem eis adsit in viā potius euincit electionem, tunc minime futuram adhuc partialiter; nulla enim pars causæ requisita, ad effectum, siue influxu phisicæ, siue intentionali efficientem, inchoatue causæ illum ferat illius partem ponit in rebus. Dices: ut supra Ariaga Angelos superiores ac per ipsos Deum illuminare inferiores Angelos, ut Lucifero, & ascelis male suis resisterent ita enim connaturaliori modo illuminarentur: vero illuminatio inferiorum actus gradus Hierarchici superioris proprius est: ergo supponit in Angelis superioribus illuminantibus, cum gradum, siue eos in illo gradu in actu primo constitutos, ut omnes actus, secundum suum actum primum, Respondetur illuminationem inferiorum Angelorum per superiores, ex officio, & munere proprio, habituali, & permanenter, esse actum secundum proprium gradum Hierarchici superioris; transire, & ex Dei decreto speciali posse actum Angelis inferioribus, etiam ex gradu hierarchico inferiore: nec solum inferiori ad quem ex munere, & ministerio proprio alias pertinet, ut patet in Angelo, per quem Deus aliam Angelum etiam superioris naturæ illuminat. Quædammodum diximus de Cherubinis, & Seraphinis propria quondam ministeria inferioris gradus, & Hierarchie ex Dei voluntate exercuisse, quin gradu cederent, atque ad inferiorem descenderent, cuius propria ea ministeria erant. Quod nam superiores natura Angeli inferiores, contra Lucifero, & ascelarum suggestiones connaturalius illuminant, ex gradu, & coordinatione hierarchica, quæ tunc non erat, falsum est: ex natura aliqua, seu superioritate rerum quia quos intelligentes inferiores, et non superiores nolent Angeli alij, non inuicem succedunt.

3. Quandiu autem Hierarchicus hic ordo Angelorum duraturus sit, an cum mundo corpore, & iudicii postremi die finiendus: an æternum permansurus dubitatur: finiendus asseri à Paulo videtur. 1. Corinth. 15. Docere Christum euacuaturum omnem principatum, & potestatem, & virtutem, cum tradiderit regnum Dei, & Patri. Molin. q. 108. cit. d. vn. §. penult. cum sancto Thom. ibi. a. 7. Ariaga citat. subsect. 2. num. 32. §. Sextum dubium, & scholasticæ reliqui cessaturum quoad actualia ministeria, erga homines, quæ ex inde necessaria non erunt, cum ex tunc tentationes, & malicia hominum recedat, qui, vel casus hominum incertitudo, & periculum cesset, quibus, etsi post illum diem limbi infantes purgatum innotatum amenitibus, delictique naturalibus plenum mundum habituri sint (probabiliter à pluribus indicatur) obnoxij non erunt; sed pacatissima Republica perpetuo fruatur. Similiter cessaturum, quoad illuminationis ministerium, quæ deinceps nulla sentio erit, ceterum, quoad prælationem cum indignitate naturæ, gratiæ, & meritorum, tum pramij, & gloriæ cum gradu superiorum, & inferiorum ordinem æternæ in Angelis, permansurum. Sed communis hæc doctrina absque explicatione maiore, non placet: siquidem solum admittit dignitatem ex naturali, & supernaturali constam, quæ ex parte subiecti, & materialiter ad electionem in gradus suos Hierarchicos Angelorum concurrat: non autem gradus ipsos hierarchicos Dei electione formaliter vltimo constitutos, perpetuo permansuros, sed hanc Dei electionem pro limitata duratione, usque ad iudicii postremi minimi diem fuisse. Censo ergo gradus ipsos hierarchicos ministeriales, nec solum, quo ad dignitatem ob quam electi à Deo Angeli sunt, & quoad gloriam superioris, & inferioris, quam quisque pro gratia iustificationis in qua

in qua via statum tenet aeternitatis nec postremi iudicii die finiendo. Ratio est, quia adus ministeriales, erga Deum, cuiusque gradus hierarchici supra à nobis memorati aeternitatis ab eius gradus Angelis exercebuntur, ex proprio eius gradus officio, & ministerio. Secundo: quia eiusdem facultatis, & appetitus est desiderium, siue physices, siue affectus, effectum faciendorum & gaudium de factis. Gaudium autem Angelorum de illuminationibus aliis Angelis inferioribus, & de factis erga hominum, viatorum custodia ac gloria per illas ab utrisque adeptas aeternitatis, ex proprio cuiusque munere, & gradu erit. Tercio demum: quia potestas quavis, alicuius effectiva physica, etiam pro duratione, qua illud efficere absolute nequit, dummodo pro aliqua absolute possit, aut poreris, absolute perseverare: est quippe, ut bene Caietanus potestas faciendi non semper, & ubique, sed quando oportet, & ubi oportet: quod in potestate politica & civilis clarius apparet.

4. Dubitatur secundo: an homines beati in gradus hosce Hierarchicos pro meritorum, & iustitiæ finalis maioris, in qua decedunt, & gloria retributa dignitate admittuntur? Molina, ex sancto Thoma. a. 8. affirmativè respondet, etiam an ad valde superiores gradus, & Hierarchias assumendi aliquot homines sint? non definit: quia, an gratia meritis, & gloria futuri sit, graduum superiorum Angelis æquales, videtur incertum, etiam inferiorum Hierarchiarum, & graduum Angelis aequæ gratiæ, & gloriæ homines aliquos beatos fore supponat, ac subinde illorum gradibus Hierarchicis inferendos: imo infantes, qui gratia solum baptismali, vel remedij macula originali in naturalis, vel scripta lege decesserunt, & adultos, qui poenitentes obierunt cum aqua plus, minuscule parum gratiæ infusum Angelorum chorum indicat ingressuros. Ego vero in re hac iudico, neminem hominum, ad vllum gradum propriæ Hierarchiæ ac hæctenus explicatis esse assumendum. Huic conclusioni consentit re ipsa Ariaga citatus, num. 24. §. 1. *Primo dubitari potest*. Tum quia natura Angelicæ essentialis dignitas, ex parte subiecti, & materialitatis ad electionem, & assumptionem cuiusvis, in quocumque Hierarchicum gradum, & specialiter proximè concurrit non solum, quia dignitatem constituit, sed quia potentia, aprior, promptior, atque propensior est ad actus proprios gradus Hierarchici cuiusque: ad hanc vero essentialē dignitatem, & potentiam Angelorum hominis nullius natura potest peringere: est habere supernaturalis ordinis ex gratia, donique Dei dignitatem altiore tum etiam quia ad ministeria Angelorum gradus alicuius Hierarchici, ex munere, & officio habituali exercenda assumendi homines non sunt, tamen si quandoque eis, vel eorum animis beatis ex Dei decreto committere eorum exercitum possit, & de facto sit aliquorum animis commissum, & fors deinceps committendum. Alioquin iam in ministerio Hierarchico Angelorum animas beatas, ex munere, & officio aequæ, atque ipsis proprio esse constitutas, eoque exerceat admittendum est, aliasque ab aliis subinde illuminare, & hominum curam, & custodiam habitualiter, atque ex officio exercere; quod, & frustraneum erit, & absque fundamento vilo dicitur. Illud igitur certum est alio Hierarchico ordine pro gratiæ, & iustitiæ, siue gratis à Deo infusæ, siue meritis, Deo auxiliante, parte magnitudine posse homines ad gradus omnes etiam supremam Angelorum, & ultra etiam concedere; eoque sensu, & ordine Hierarchico, & Christi Domini humanitas in primis, atque eius Mater Dei-para Virgo Maria, super Choros Angelorum ad celestia regna assumpta, & exaltata dogmatice ab Ecclesia dicitur.

5. Denique, ut quidquid de propriè acceptis Angelorum Hierarchiis (de quibus hæctenus) dubitare Theologie potest, absolatur, duo brevissime definienda restant. Primum: an in quavis Hierarchia, & choro, & gradu Princeps aliquis Angelus sit à Deo constitutus? In quo affirmativè respondeo. Ita enim melius ordinata Hierarchia erit, eiusque chori, ut in choris castrorum, & militaribus exercituum nostrorum (quorum ad instar Angelorum ordinata Respublica celestis ab Scriptura, Patribus, & Ecclesia nobis proponitur, & explicatur, eum militia, & exercitus celestis dicitur) videmus: in quibus supremus aliquis militiae Magister, & generalis

Dux perficitur, deinde minoribus, exercitus, partibus plures tamen cohortes continentibus, coronati cohortibus singulis Duces particulares, qui suis quique gradibus præstant, ac reliquis subditis militibus robore, & arte militari præstant. Ita ergo, & in Angelico exercitu oportuit fieri, ut qui aliis cunctis sui gradus hierarchici, cum quibus specie conveniebat, individua natura perfectior est præcederet, eis omnibus præficeretur. Quis autem pro quovis gradu Hierarchico sic solus Deus novit. Omnibus autem ex Hierarchiis, choris, & gradibus cunctis, ut generalem Ducem, magistrum supremum celestis exercitus, & totius Angelicæ militiae Principem à Deo constitutum iudico esse Michaelem ex supremo choro hierarchiæ primæ Angelam, (ut supra ostendimus) præstantissimum: siquidem ex variis scripturæ locis deducitur, & ab Ecclesia in animæ moribundi recommendatione expresse is fuisse asseritur, qui celestis militia meruit Principatum. An vero in via statum natura individua, & donis aliquot privatis gratiæ Luciferi ipsi præficeretur, ac subinde principatum hunc militiæ celestis obtineret, ni à gratia in peccatum laberetur? atque in eius defectum Michaelem individua natura, & privatis Dei donis ipsi perfectione præ reliquis proximam, ad eam principatum electum à Deo fuisse negandum prolix est ob rationes, quibus supra Michaelem individua natura probavimus Luciferi præstantiorem.

6. Postremum dubium est: an Angeli omnes vnius gradus aequæ intense responderint, vocationi divinæ, ac subinde fuerint aequæ promeriti; minus tamen perfecti, intense, & meritorie Angelis graduum superiorum pertinebat hoc directus ad disputationem sequentem de statu viæ Angelorum; sed hic à recentioribus, quia sub gradum Hierarchicorum vocibus proponitur quæstio disputatur, atque adeo huc etiam, non importune, aduocari eius examen potest. Soarius supra, & recentiores alij affirmant: quia non solum gratiæ dona reliqua, sed etiam merita perfectionis, naturæ specificæ iuxta quam graduum hierarchicorum diuisio, & ordinatio facta à Deo demum est, debent proportionari. Huic autem proportioni, quasi connaturali, meritorum naturæ specificæ Angelorum ad gradum vnumquemque hierarchicum spectantium, & excessui respectu Angelorum gradus remissionis opponit se merito Ariaga citat. sect. 4. sub sect. 1. num. 24. §. 5. *Hinc constat à fortiori*, est enim id fieri à Deo absolute potuerit, ut ipsi merito etiam docet num. 28. §. 2. *Quoad punctum* (imo, & quod omnes inferioris gradus Angeli fortius, intensiusque Deo vocati, quam superioris gradus Angeli responderent, id tamen ex connaturaliori providentia, & correspondenti perfectioni naturæ factum, faciendumve dici cum fundamento, non potest. Si quidem (ut supra ostendimus) auxilia gratiæ pro Dei arbitrio, ac sine vlla ad naturæ perfectionem maiorem aut minorem, attentione à Deo donantur: quorum donatione solummodo donari à Deo merita Angelis possunt, nec dubium alicui erit) non ita proportionate ad naturam Angelorum gradus cuiusvis esse à Deo merita eis omnibus auxilij congrue, seu radice bonæ voluntatis, (ut Augustinus ait) donata, (ut donarentur de facto, si connaturaliore providentia naturæ dignitas attendenda foret) patet; quia Angelis multis aequæ perfectæ naturæ, qui peccaverunt, atque ad gradus hierarchicos omnes pro naturæ dignitate, spectarent, ni peccassent nullum efficax auxilium, ut non peccarent dedit; quare multo minus connaturaliori providentiæ præiudicaret Deus, si Angelis bonis, eiusdem naturæ, & gradus inæqualia intensius merita, imo minus intensa, & minora quam Angelis inferioris gradus, donaret.